

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 949/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valkoposkihanhiin tehokkaasta karkottamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Petri Hurun /ps ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 949/2020 vp:

Onko hallitus valmis maatilojen toiminnan, talouden ja rehuomavaraisuuden sekä eläinten hyvinvoinnin ja terveyden turvaamiseksi sallimaan valkoposkihanhiin karkottamiseksi myös kevätmuuton aikaisen ampumisen, jonka vaikutus hanhiin käyttäytymiseen on tehokas ja pitkävaikutteinen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Keväisin arktisille pesintäpaikoilleen Suomen kautta muuttavat valkoposkihanhiin levähtävät ja levähtäessään ruokailevat Suomen alueella yleensä noin kahden viikon ajan. Keväällä 2020 kylmän säärintaman yllättämänä suuret lintuparvet pysähtyivät Suomeen poikkeuksellisesti noin kuukauden ajaksi ja aiheuttivat Pohjois-Karjalassa ja Kaakkois-Suomessa yli 2,7 miljoonan euron suuruiset vahingot kotieläintiloille ja nurmiviljelmille.

Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhdessä asettama työryhmä on tarkastellut keinoja valkoposkihanhiin aiheuttamien vahinkojen ja haittojen vähentämiseksi 31.8.2020 valmistuneessa yksimielisessä raportissaan. Se totesi, että valkoposkihanhiin aiheuttamien vahinkojen ja haittojen vähentäminen edellyttää kokonaisvaltaista ratkaisua, joka koostuu ensinnä lintujen karkottamisesta poikkeusluvan nojalla ja toiseksi linnuille soveltuvista ruokailupaikoista, joihin linnut karkotettuna voivat siirtyä. Viljelyksille kaikista toimenpiteistä huolimatta aiheutuvat taloudelliset vahingot voidaan korvata valtion varoista.

Lintujen karkottamista niitä ampumalla on kokeiltu Suomessa vasta syksyllä 2020. Toimenpiteen tehokkuudesta ja pitkävaikutteisuudesta on saatu vasta ensikokemuksia eikä tutkimustietoa vielä ole. Virossa ampumisen vaikutusta on tutkittu kahden vuoden ajan. Suullisesti Viron ympäristöhallinnolta saadun tiedon mukaan tutkimuksen perusteella valkoposkihanhiin karkottaminen ampumalla ei ole osoittautunut toimivaksi keinoksi, kun linnuille ei ole ollut varattu edellä mainittuja ruokailupaikkoja, joissa ne voivat häiritsemättä oleskella. Ympäristöministeriön rahoittamana vuonna 2021 alkavassa tutkimushankkeessa tutkitaan, voidaanko eri tavoilla toteutettavan karkottamisen tehokkuutta parantaa lintupeltojen järjestämisellä. Tulokset tulevat olemaan tärkeitä lintupeltojen suunnittelussa ja toteutuksessa tulevalle maatalouden ympäristötukikaudella.

Lintupeltojen perustamista rahoitetaan jo keväällä 2021. Tavoitteena on ohjata muuttavien lintujen painetta sellaisille alueille, joissa niiden ruokailusta ei aiheudu vahinkoja mm. rehutuotannolle. Lisäksi tulevan CAP-kauden ympäristökorvausjärjestelmään on tarpeen sisällyttää mahdollisuus perustaa lintupeltoja joko ympäristösitoumuksia tai ympäristösopimuksia laatimalla.

Kevätkaudella valkoposkihanhiin muutto ajoittuu ajankohtaan, jolloin huomattavan monien muiden lintulajien pesintäkausi on jo meneillään. Kevätmuuton aikaan lupia ampumalla karkottamiseen ei ole myönnetty, koska se aiheuttaisi näiden lajien pesinnälle luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin kieltämää häiriötä.

Helsingissä 11.1.2020

Ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen